

TOETSENOVERZICHT

HAVO

KLAS 4

2018 - 2019

vestiging
GUNNING **SCHOOL**
OP DE DAAF GELUK
PASSEND ONDERWIJS

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz. 3
Aardrijkskunde	blz. 4
Bedrijfseconomie	blz.
Biologie	blz. 5
Duits	blz. 6
Economie	blz. 7
Engels	blz. 8
Frans	blz. 9
Geschiedenis	blz. 10
Lichamelijke Opvoeding	blz. 11
Maatschappijleer	blz. 12
Natuurkunde	blz. 14
Nederlands	blz. 15
Scheikunde	blz. 17
Wiskunde A	blz. 18
Wiskunde B	blz. 19
Wiskunde D	blz. 20
Rekenen	blz. 21
Overgangsnormering	blz. 22

Voorwoord

Geachte ouders/verzorgers,
Beste leerling,

Het PTO is het programma van toetsing. In dit PTO-boekje staan alle schriftelijke overhoringen, proefwerken en opdrachten die dit cursusjaar zijn gepland.

Er staan een paar afkortingen in:

SO: schriftelijke overhoring. Bij een so wordt meestal een deel van een hoofdstuk getoetst. Het telt een keer mee voor het rapport.

PW: proefwerk. Een proefwerk gaat meestal over een heel hoofdstuk. Het telt twee keer mee voor het rapport.

PO: praktische opdracht. Dat zijn bijvoorbeeld werkstukken, boekverslagen of spreekbeurten.

Bij veel vakken staat ook een proefwerk in de drie proefwerkweken. Deze proefwerken zijn vaak groter dan de andere proefwerken. Zij tellen ook twee keer mee voor het rapport.

De proefwerkweken zijn dit schooljaar van donderdag 31 januari tot en met woensdag 6 februari 2019 en van donderdag 27 juni t/m woensdag 3 juli 2019.

De cijfers die worden behaald voor de toetsen worden in Magister gezet. Er wordt gewerkt met een voortschrijdend gemiddelde. Het gemiddelde op één decimaal is zichtbaar in Magister.

De rapporten worden dit jaar uitgedeeld op de volgende twee momenten:

1. 20 december 2018
2. 12 juli 2019

Team havo Vestiging Gunning op de Daaf Geluk

Aardrijkskunde 4 havo

Methode: Buitenland 4 havo 3e editie

KRB/KRA / 16-07-2018

periode	Omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	Hoofdstuk 1: WERELD Wereldbeeld paragraaf 1.1 t/m 1.6. Blz. 6 t/m 25 (CE)	PW	2
	Hoofdstuk 1: WERELD Wereldbeeld paragraaf 1.4 t/m 1.9. Blz. 18 t/m 31 (SE)	PW	2
2	Hoofdstuk 2: AARDE Klimaat en landschap paragraaf 2.1 t/m 2.6 Blz. 34 t/m 51 (CE)	PW	2
	Hoofdstuk 2: AARDE Klimaat en landschap paragraaf 2.7 t/m 2.9. Blz. 52 t/m 59 (SE)	PW	2
proefwerk- week 1	Hoofdstuk 1 en 2 (Alleen de CE delen)	PW	3
3	Ontwerp en presentatie: H3 LEEFOMGEVING Stedelijk gebied	PO	2
	Hoofdstuk 3: LEEFOMGEVING Stedelijke gebieden paragraaf: 3.1 t/m 3.6. Blz. 64 t/m 81 (CE)	PW	2
4	Ontwerp en presentatie: H3 LEEFOMGEVING Stedelijk gebied	PO	2
	Hoofdstuk 4: LEEFOMGEVING Wateroverlast paragraaf 4.1 t/m 4.6. Blz. 86 t/m 101 (CE)	PW	2
proefwerk- week 2	Hoofdstuk 3 en 4 Alleen de CE delen		3

Bedrijfseconomie

Methode: *In Balans, 8^e druk*

rapport-periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	H1 t/m H4 (Domein A : Basisvaardigheden)	PW	1
	2	H1 t/m H6 (Domein A : Basisvaardigheden + Domein B: Van persoon naar rechtspersoon)	PW	2
2 proefwerk- week 1	3	H7 t/m H9 (Domein B: Van persoon naar rechtspersoon)	PW	1
	4	H7 t/m H11 (Domein B: Van persoon naar rechtspersoon)	PW	2
3	5	H12 t/m H13 (Domein B: Van persoon naar rechtspersoon)	PW	1
	6	H12 t/m H16 (Domein B: Van persoon naar rechtspersoon + Domein C Interne organisatie en personeelsbeleid)	PW	2
4 proefwerk- week 2	7	H17 t/m 20 (Domein D: Investeren en financieren)	PW	2

NB: schooljaar 2018 2019 starten we met deze nieuwe lesmethode. Het PTO-programma kan indien nodig nog aangepast worden.

OPMERKINGEN	
1	In de les behandelde (kranten-)artikelen en/of filmfragmenten behoren tot de leerstof voor het tentamen. Leerlingen dienen de actualiteit te volgen, deze kan in proefwerken getoetst worden.
2	In de les behandelde (kranten-)artikelen en/of filmfragmenten behoren tot de leerstof voor het tentamen. Leerlingen dienen de actualiteit te volgen, deze kan in proefwerken getoetst worden.
3	In de les behandelde (kranten-)artikelen en/of filmfragmenten behoren tot de leerstof voor het tentamen. Leerlingen dienen de actualiteit te volgen, deze kan in proefwerken getoetst worden.

Biologie

Methode: *Biologie voor jou 5^e editie: Biologie in context*

periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Thema 1: Inleiding in de biologie basisstof 1 t/m 6	PW	2
	2	Thema 1: PO	PO	1
	3	HW opdrachten naar afspraak; vraag herhaald	S	nb
	4	Totaal van de nb-PO's tijdens de lessen	PO	nb
2	5	Thema 2: Cellen basisstof 1 t/m 9	PW	2
	6	Thema 2: PO	PO	1
	7	Thema 3: Voortplanting basisstof 1 t/m 8	PW	2
	8	HW opdrachten naar afspraak; vraag herhaald	S	nb
	9	Totaal van de nb-PO's tijdens de lessen	PO	nb
proefwerk- week 1	10	Thema 4: Erfelijkheid basisstof 1 t/m 9	PW	2
3	11	Thema 4: PO	PO	1
	12	Thema 5: Evolutie basisstof 1 t/m 7	PW	2
	13	Thema 5: PO	PO	1
	14	Thema 6: Regeling en waarneming basisstof 1 t/m 7	PW	2
	15	Totaal van de nb-PO's tijdens de lessen	PO	nb
	16	HW opdrachten naar afspraak; vraag herhaald	S	nb
4	17	Thema 6: PO	PO	1
	18	Thema 7: Ecologie basisstof 1 t/m 8	PW	2
	19	PO presenteren deel leerstof aan de klas	PO	1
	20	Thema 8: PO	PO	1
	21	Totaal van de nb-PO's tijdens de lessen	PO	nb
	22	HW opdrachten naar afspraak; vraag herhaald	S	nb
proefwerk- week 2	23	Thema 8: Gedrag basisstof 1 t/m 6	PW	2

Duits

Methode: *Na Klar!*

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Kapitel 1 kennis en toepassing	PW	2
	2	Kapitel 2 kennis en toepassing	PW	2
	3	Portfolio met opdrachten vaardigheden	PO	NB
2	4	Kapitel 1 en 2 vaardigheden examenidoom 1 t/m 3	PW	2
	5	Kapitel 3 kennis en toepassing	PW	2
	6	Leesverslag literatuur	PO	NB
proefwerk- week 1	7	Kapitel 4 kennis en toepassing	PW	2
3	8	Portfolio met opdrachten vaardigheden	PO	NB
	9	Kapitel 3 en 4 vaardigheden examenidoom 4 t/m 7	PW	2
	10	Kapitel 5 kennis en toepassing	PW	2
4	11	Kapitel 6 kennis en toepassing	PW	2
	12	Portfolio met opdrachten vaardigheden	PO	NB
	13	Leesverslag literatuur	PO	NB
proefwerk- week 2	14	Kapitel 5 en 6 vaardigheden examenidoom 8 t/m 10	PW	2

Economie

Methode: *Pincode 6^e editie*

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Schaarste en ruil H1	PW	1
	2	Schaarste en ruil H1 en H2	PW	2
2 Proefwerk- week 1	3	Markt: Vraag en aanbod H1 en H2	PW	2
	4	Experiment (*)	PO	NB
	5	Schaarste en ruil H1 en H2 Markt: Vraag en aanbod H1 en H2	PW	3
3	7	Marktvormen en Marktfalen H1 en H2	PW	2
	8	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	PO	1
4	9	Goede tijden slechte tijden H1 en H2	PW	2
Proefwerk- week 2	10	Goede tijden, slechte tijden H1 en H2 Welvaart en groei H1 en H2	PW	3

OPMERKINGEN	
1	Voor periode 1 t/m 4 geldt dat de in de les behandelde (kranten-)artikelen en/of filmfragmenten tot de leerstof behoren. Leerlingen dienen de actualiteit te volgen, deze kan in proefwerken getoetst worden.
2	(*) Voor toets 4 (experiment) wordt geen cijfers toegekend; deelname dient als <i>naar behoren</i> te worden afgevinkt. Mogelijk wordt het experiment in periode 1 of 3 uitgevoerd.
3	

Engels

Methode: *Life, Upper-Intermediate, 1 lesuur per week literatuur.*

periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Unit 1&2, vocabulary and grammar	PW	1
	2	Literatuur: Short stories	PW	1
2	3	Unit 3&4, vocabulary and grammar	PW	1
	4	Tekstbegrip	PW	2
proefwerk- week 1	5	Cito Kijk/luistertoets	PW	2
3	6	Unit 5&6,: vocabulary and grammar	PW	1
	7	Posterpresentatie	MO	1
	8	Literatuur: toets boek individueel	PW	2
4		Unit 7&8,: vocabulary and grammar	PW	1
		Formele brief	PW	2
		Mondeling: twee boeken + short stories (tijdens uren literatuur)	MO	2
proefwerk- week 2		Tekstbegrip	PW	2

Frans

Methode: *Grandes Lignes*

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Chapitre 1 <i>Autour de moi</i> kennis en toepassing grammatica en vocabulaire	PW	2
	2	Portfolio vaardigheden	PO	1
2	3	Chapitre 2 <i>Bienvenue dans l'hexagone</i> kennis en toepassing grammatica en vocabulaire	PW	2
	4	Leesverslag literatuur	PO	1
proefwerk- week 1	6	Chapitre 1 en 2 vaardigheden. Examenidoom 1 t/m 5		2
3	7	Chapitre 4 <i>En route pour l'avenir</i> kennis en toepassing grammatica en vocabulaire	PW	2
	8	Portfolio vaardigheden	PO	1
4	10	Chapitre 5 <i>La medaille d'or</i> kennis en toepassing grammatica en vocabulaire	PW	2
	12	Leesverslag literatuur	PO	1
proefwerk- week 2		Chapitre 4 en 5 vaardigheden Examenidoom 6 t/m 10	PW	2

Geschiedenis

Methode: *Geschiedenis Werkplaats*

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	H5: 2 x openboektoetsen / 1 x tijdvakkendossier	PO	1
	2	H5	PW	1
	3	H6: 2 x openboektoetsen / 1 x tijdvakkendossier	PO	1
	4	H6	PW	1
2	5	H7: 2 x openboektoetsen / 1 x tijdvakkendossier	PO	1
	6	H7	PW	1
proefwerk- week 1		HC Republiek	PW	1
3	7	H8: 3 x openboektoetsen / 1 x tijdvakkendossier	PO	1
	8	H8	PW	1
4	9	Thema Rechtstaat en democratie	PW	1
proefwerk- week 2		Bronnentoets Thema Rechtsstaat en democratie	PO	1

Opmerkingen:

- Openboektoetsen en tijdvakkendossiers worden ingeleverd op de dag van het proefwerk. Achterstallig werk wordt in overleg met de vakdocent ingehaald tijdens de inhaalmomenten.
- Per hoofdstuk / thema wordt een bronnentoets afgenomen.

Lichamelijke opvoeding

Binnen de cultuur die de leerlingen zich inmiddels eigen hebben gemaakt ziet het Lo programma voor 4 Havo er als volgt uit.

In het programma van 4 havo staat een jaar lang dubbel uur L.O. gepland.

- Bij de start van het jaar tot aan de herfstvakantie: dubbele gym uren buiten (bij droog weer).
- Na de herfstvakantie tot aan de meivakantie: dubbele gym uren binnen.
- Na de meivakantie: dubbele gym uren buiten (bij droog weer).

Bij de lessen is voor zover mogelijk en wenselijk PHV ondersteuning aanwezig.

De onderdelen die in de gymles behandeld worden omvatten de domeinen, Spel, Turnen, Atletiek, Zelfverdediging, Bewegen op muziek. Beoordelingen zijn deels procesmatig en deels prestatiegericht.

Ook zijn we in lessenreeksen bezig met het voorbereiden op de schooltoernooien. Zo besteden we aandacht aan rugby, basketbal, volleybal en voetbal. Deelname aan de toernooien wordt gestimuleerd maar is geen verplichting.

In de 4^e klas wordt het lesgeven aan elkaar uitgebreid doordat de leerlingen een hele les aan elkaar geven inclusief warming-up, bestaande uit 3 fasen. De leerlingen bereiden de les alleen of in een twee tal voor en geven die les vervolgens aan de eigen klas. (eventueel met behulp van de docent L.O).

Dit jaar organiseren een intern volleybaltoernooi voor de leerlingen van 4 havo en docenten. De leerlingen zijn in groepjes verantwoordelijk voor het uitvoeren van de verschillende taken die horen bij het organiseren van dat toernooi.

Qua sport oriëntatie gaan we twee keer per jaar schaatsen tijdens de dubbele uren kennis maken met door de sectie LO geselecteerde sporten.

In de laatste periode van het schooljaar is er een sportdag.

Maatschappijleer

Methode

Thema's Maatschappijleer

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Thema: Inleiding maatschappijleer	PW	2
	2	Opdracht actualiteit	PO	1
2	3	Thema : Parlementaire democratie Deel 1 t/m 5	PW	1
proefwerk- week 1	4	Hele thema: Parlementaire democratie	PW	2
3	5	Thema Rechtsstaat deel 1 t/m 4	PW	1
	6	Hele thema Rechtsstaat	PW	2
	7	Gastles	NB	
4	8	Thema Pluriforme samenleving deel 1 t/m 4	PW	1
proefwerk- week 2				

Voor alle periodes geldt dat de in de les behandelde (kranten-)artikelen en/of filmfragmenten tot de leerstof behoren. Leerlingen dienen de actualiteit te volgen, deze kan in proefwerken getoetst worden.

Natuurkunde

Methode: *Newton Deel 1*

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
	1	Verslag weerstand	PO	1
	2	H1 Elektriciteit	PW	2
2	3	H2 Bewegingen	PW	2
	4	Verslag videometen	PO	1
	5	H3 Eigenschappen en deeltjesmodel	PW	2
proefwerk- week 1	6	Toets H1, H2 en H3	PW	3
3	7	PO Technisch ontwerpen	PO	2
	8	H4 Krachten	PW	2
	9	H5 Ioniserende straling	PW	2
4	10	K1 Meten en regelen	PW	2
	11	Verslag automatisch systeem	PO	2
proefwerk- week 2	12	PW H4, H5, K1	PW	3

* Gedurende het jaar moeten er een aantal practicaverslagen worden ingeleverd. Hiervoor wordt geen cijfer gegeven.

Nederlands

Methode: *Nieuw Nederlands 4/5 havo*

Laagland, literatuur en lezer, 4e editie

periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Cursus Leesvaardigheid H1	PW	2
	2	Cursus Spelling H1 en H2	PW	2
2	3	Literatuur Module 2 literair taalgebruik	PW	1
	4	Cursus Formuleren H1	PW	2
	5	Cursus Argumentatieve vaardigheden H1	PW	2
	6	Literatuurgeschiedenis Module 1 en 2, middeleeuwen	PW	1
proefwerk-week 1	7	Cursus Argumentatieve vaardigheden H1 en H2	PW	3
3	8	Literatuur Module 2 Toneel	PW	1
	9	Cursus Schrijfvaardigheid H1 en H2	PW	2
	10	Leesvaardigheid H2 tekstopbouw	PW	2
4	11	Literatuur Module 3 Verhalende tekst	PW	1
	12	Cursus Schrijfvaardigheid H4 en H5	PW	2
	13	Gedocumenteerd schrijven	PW	3
	14	Literatuurgeschiedenis Module 3	PW	1
	proefwerk-week 2	15	Letterkunde (mondeling)	PO

Letterkunde De leerlingen lezen 7 oorspronkelijk Nederlandstalige literaire werken van minimaal niveau 2 (maximaal twee titels) uit www.lezenvoordelijst.nl.

Scheikunde

Methode: *Chemie Overal*

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	Practicum ontleding van suiker	P	1
	2	proefwerk scheiden en reageren	S	1
2	3	Proefwerk scheiden en reageren en bouwstenen van stoffen (H1 en H2)	S	2
proefwerk- week 1	4	Practicum koper	P	1
3	5	Proefwerk stoffen en reacties en moleculaire stoffen (H1 t/m H4)	S	3
4	6	Practicum zoutonderzoek	P	1
proefwerk- week 2	5	Proefwerk zouten, zoutoplossingen, reacties van zouten en koolstofverbindingen (H1 t/m H7)	S	3

Naast de hierboven beschreven toetsen die met een cijfer van 1 tot 10 beoordeeld worden, wordt ieder hoofdstuk afgesloten met een D-toets die door de leerlingen zelf wordt nagekeken. De leerlingen formuleren vervolgens zelf nog vragen over de stof van dat hoofdstuk.

Wiskunde A

Methode: *Moderne Wiskunde 4 Havo (11^e editie)*

periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	H1 Rekenen, H2 Tabellen en Grafieken	PW	3
	2	H4 Systematisch tellen	PW	2
2	3	H5 Lineaire en exponentiele groei	PW	2
	4	Technische vaardigheden 1 en 2	PW	2
proefwerk week 1	5	H1,H2,H4,H5 + technische vaardigheden 1 en 2 120 min	PW	4
3	6	H6 Grafieken en vergelijkingen + Hfst 7 (zonder ict) Statistische verwerking	PW	3
	7	H3 Statistische vraagstellingen. Met ict. H7 Statistische verwerking met ict	PW	3
4	8	H8 Grafieken en veranderingen	PW	2
	9	Vaardigheden 3 en 4	PW	2
proefwerk - week 2	10	Proefwerk H 5 t/m 8 en alle vaardigheden 120 min	PW	4

Wiskunde B

Methode

Moderne Wiskunde 4 Havo B (11^e editie)

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	H1 Vergelijkingen	PW	1
	2	H1 en H2 Functies en grafieken	PW	2
	3	Vaardigheden 1	PW	1
2	4	H3 Machtsfuncties	PW	1
	5	H3 en H4 Exponentiële functies	PW	2
	6	Vaardigheden 2	PW	1
proefwerk- week 1	7	H1 t/m H4	PW	3
3	8	H5 Afstanden en hoeken	PW	1
	9	H5 en H6 Afgeleide functies	PW	2
	10	Vaardigheden 3	PW	1
4	11	H7 Lijnen en afstanden	PW	1
	12	H7 en H8 Periodieke functies	PW	2
	13	Vaardigheden 4	PW	1
proefwerk- week 2	14	H5 t/m H8	PW	3

Wiskunde D

Methode

Moderne Wiskunde 4 Havo D (11e editie)

rapport- periode	toets	omschrijving	soort werk	gewicht rapport
1	1	H1 Vectoren	PW	1
	2	H1 en H2 Vectoren en lijnen in de ruimte	PW	2
2	3	H3 Systematisch tellen	PW	1
	4	H3 en H4 Kansen	PW	2
proefwerk- week 1	5	H1 t/m H4	PW	3
3	6	H5 Aanzichten en doorsneden	PW	1
	7	H5 en H6 Oppervlakte en inhoud	PW	2
4	8	H7 Statistische verwerking	PW	1
	9	H7 en H8 Correlaties en regressie	PW	2
proefwerk- week 2	10	H5 t/m H8	PW	3

Rekenen

Het vak rekenen wijkt af van de andere vakken.

Aan het eind van de derde klas is er een eindtoets gemaakt op 3F-niveau, wat de volgende consequenties heeft:

* Bij een behaald resultaat van een 6 of hoger is de rekenles facultatief. Er moet iedere twee weken wel een half uur gewerkt worden in het programma Smartrekenen op 3F niveau met voldoende resultaat om de kennis op peil te houden voor het eindexamen.

* Bij een resultaat van de eindtoets lager dan een 6 wordt de rekenles gevolgd en iedere week huiswerk gemaakt.

Tijdens de eerste twee proefwerkweken wordt er door alle leerlingen de eindtoets gemaakt.

Op het rapport komen de behaalde cijfers. Deze tellen niet mee met het gemiddelde.

In de periode van het CSE neemt de commissie van het staatsexamen de rekentoets op 3F-niveau af. Deze telt nog niet mee met de zak-slaagregeling. Leerlingen maken de toets in klas 4H en mogen deze herkansen in klas 5H. De uitslag van de rekentoets wordt bekengemaakt in de laatste schoolweek. Het cijfer komt op de cijferlijst van het diploma.

Overgangsnormering van 4-havo naar 5-havo

Aan het eind van het schooljaar wordt er door de leden van de rapportvergadering (docenten, phv, zorgcoördinator en teamleider) een doorstroomadvies gegeven. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar cijfers, maar ook naar de uitslag van de Citotoetsen en de ontwikkeling van de competenties, waaronder de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling. Vooral belastbaarheid speelt hierbij een grote rol. Voor veel van onze leerlingen is niet het niveau van de leerstof een probleem, maar wel de hoeveelheid en het tempo waarin de stof verwerkt moet worden.

In de rapportvergadering wordt per leerling besproken wat het beste vervolgtraject is. In de meeste gevallen zal dit een overgang naar 5-havo zijn. Er kan ook een advies gegeven worden om het examen over twee jaar uit te spreiden.

Op didactisch gebied zijn de overgangsnormen afgeleid van de zak-/slaagregeling van de havo.

In 4-havo betekent dit dat de leerling gemiddeld een 6 moet staan voor alle vakken. De leerling mag maximaal één tekortpunt hebben in de vakken Nederlands, Engels en wiskunde.

Verder geldt er een maximum van drie tekortpunten in het totaal.
(Een 3 is drie tekortpunten, een 4 is twee tekortpunten en een 5 is één tekortpunt.)

Voor alle vakken moeten de cijfers een 4 of hoger zijn.

De schoolleiding is uiteindelijk verantwoordelijk voor het definitieve overgangsbesluit en zal zich hierbij laten leiden door de rapportvergadering.